

Uluslararası Hegel Kurumu'nun X. Kongresi

Birikim Yayınları bu ay ilk olarak iki felsefe kitabıyla yayına başlıyor, iki kitaptan biri de Hegel üstüne. Tam bu sırada, 26 - 30 Ağustos 1974'de Moskova'da, Sovyet Bilimler Akademisiyle birlikte yapılan Uluslararası Hegel Kurumu'nun X. Kongresinde Hegel üstüne verilmiş bazı tebliğlerin metinleri elimize geçti. Dolayısıyla bu tebliğlerin, çevirilerini bu sayımızda yayımlıyoruz. İlk, Hegel Kurumu ve son Kongre üstüne, metinleri aldığımız kaynaktan öğrenmiş olduğumuz bilgileri aktaralım.

Hegel Kurumu iki yılda bir toplantı düzenliyor. Bu toplantılar bazen Sosyalist, bazen de Sosyalist olmayan bir ülkede yapılıyor. Moskova'da yapılan son toplantı geniş ilgi görmüş. Bu da, Hegel konusunun Marksizm içinde tartışılmasının son zamanlarda bir hayli canlanmasıyla açıklanabilir sanıyoruz. Toplantıya, 36 ülkeden, sayısı 200'ü aşkın konuşmacı katılmış. Böyle yüksek düzeyde bir toplantı için epey yüksek sayıda, 700 kadar dinleyici konuşmaları izlemiş. Konuşmacılar arasında, Sovyetler Birliği'nden Bogolomov, Kedrov, Lektorski, Narski, Oiserman; Çekoslovakya'dan Ruml, Zelini; Doğu Almanya'dan Buhr, Hörz, Kosing, Kröber, Kumpf, Ley, Löwe, Warnke, Vera Wrona; Fransa'dan Althusser, Besse, Save; Batı Almanya'dan Heiseler, Sandkühler, Steigerwald, Otte, de la Vega, Arnaszus, Heidtmann ve Tripp bulunuyor. Açış konuşmasını Kurum'un başkanı olan Wilhelm Roymund Beyer, kapanış konuşmasını ise Althusser yapmış. Gene aynı kaynaktan öğrendiğimize göre yapılan seçimlerde Beyer yeniden başkanlığa seçilmiş ve bir sonraki (yani XI.) toplantının Portekiz'in Porto şehrinde yapılması kararlaştırılmış.

Aşağıda, toplantıda konuşanlardan üçünün sundukları tebliğlerin çevirilerini yayımlıyoruz. Kröber, Doğu Almanya'dan. Konuşmasında Hegel'e oldukça eleştirel bir tutumla yaklaştığı anlaşılıyor. Batı Almanya'dan gelen Sandkühler'in Hegel'e ve Lukacs'a daha yakın olduğu görülüyor. Fransa'dan gelen Save ise daha ılımlı bir çizgide.

Hegel'in felsefesi Türkiye'de, özellikle yabancı dil bilmeyenler için pek iyi bilinmeyen bir konu. Dolayısıyla bu metinlerin terminolojileri epey çetrefil görünebilir. Konuşmacıların kısa konuşma zorunluğu, metinleri sıkışık ve yoğun bir hale sokuyor. Bu sıkışıklığı, yan not ekleyerek gidermek de güç, çünkü gerçekten uzun açıklamalar gerektiriyor. Ancak Marksistlerin Hegel'i tartışma tarzlarına yetkin örnekler olmaları bakımından bu metinleri çevirmeyi yararlı gördük. Hegel felsefesi gibi bir konuyu, ancak böyle bir dille tartışmak mümkün. Ama dünyada kimse, bu konuşmacıları «entelektüel» diye suçlamayı aklından geçirmiyordur herhalde. ■